

ISZT-9/217.

I. A tényállás

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: Adóhatóság) az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdése alapján szakértőként rendelte ki a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) mellett működő Iparjogvédelmi Szakértői Testületet (a továbbiakban: Szakértői Testület) annak érdekében, hogy adjon szakvéleményt a végzésben feltett kérdésekre.

Az Adóhatóság a szakértői vizsgálat lefolytatásához az alábbi dokumentumokat bocsátotta rendelkezésre:

D1: a B Kft. és a V Kft. között megkötött szabadalmi licencia szerződés;

D2: az említett szabadalmi licencia szerződés módosítása.

Az Adóhatóság a kirendelő végzés indokolásában tájékoztatta a Szakértői Testületet arról, hogy a B Kft. és a V Kft. szabadalmi licencia szerződést kötött a „Tetőerőmű fényáteresztő anyagból” elnevezésű találmány felhasználói jogainak értékesítésére. A szerződés 1. pontja szerint a szerződés tárgya nem terjed ki know-how ismeretekre, azok külön szerződés alapján kerülnek majd átadásra a licencvevőnek.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a fenti szerződés 1. pontjában foglaltak megtalálhatók az interneten.

Az ellenőrzés lefolytatásához szükséges a szerződés tárgyának minősítése és értékelése.

A szakvélemény kérésére ennek jegyében került sor.

II. A feltett kérdések

Az Adóhatóság a következő kérdésekre kért választ a Szakértői Testülettől:

- 1.) a szerződés alapján prototípus gyártása megvalósítható-e;
- 2.) a találmány felhasználói jogának megszerzésével know-how ismeretek nélkül a szerződés 3. pontjában foglaltaknak megfelelően a találmány műszakilag megvalósítható-e;
- 3.) a fenti szerződés alapján a találmány az eddigi energetikai megoldásokhoz képest újszerűnek minősíthető-e;
- 4.) szellemi értéket képvisel-e;
- 5.) a szerződés alapján értékesített jog értéket képvisel-e.

Az Adóhatóság kirendelő végzésében kérte, hogy a Szakértői Testület „szakértői véleményében a feltett kérdések megválaszolásán túl a kérdésekkel összefüggő más szükséges megállapításokat is közölje”.

III. A Szakértői Testület eljárása

1. A Szakértői Testület a 270/2002. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) által meghatározott feladatkörben, szervezeti és eljárási rendben, valamint a tényállásra irányadó jogszabályok – főként a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.), továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) – rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

2. Az R. értelmében a Szakértői Testület a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt; a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást. A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései tehát az Adóhatóság kirendelő végzésében közölt információkon, a kirendelő végzés mellékletein, valamint az ügyhöz kapcsolódó szabadalmi bejelentésre vonatkozó – az iparjogvédelmi hatósági nyilvántartásban szereplő nyilvános – adatokon alapulnak, és csak azokra nézve helytállóak.

3. Ez a szakértői vélemény a kirendelő végzésben említett ellenőrzéssel kapcsolatban eljáró hatóságokat és bíróságokat nem köti.

IV. A Szakértői Testület álláspontja

A Szakértői Testület az Adóhatóság kirendelő végzésében kitűzött feladatra (szakértői vélemény adása „a titokban tartott találmány szabadalmazhatóságával, valamint a szolgálati vagy alkalmazotti találmány feltalálóját megillető díjazással kapcsolatos ügyben is”), valamint az Adóhatóság által feltett iparjogvédelmi vonatkozású kérdésekre nézve kialakított álláspontját az alábbiakban fejt ki:

Általános megállapítások

Az Szt. rendelkezései szerint:

7. § (1) Feltaláló az, aki a találmányt megalkotta.

8. § (1) A szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg.

(3) Ha többen közösen alkották a találmányt, a szabadalom a feltalálókat, illetve jogutódjaikat közösen illeti meg. ...

9. § (1) Szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki.

(2) Alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki, anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

10. § (1) A szolgálati találmányra a szabadalom a feltaláló jogutódjaként a munkáltatót illeti meg.

(2) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

11. § (1) A feltaláló köteles a szolgálati és az alkalmazotti találmányt, megalkotását követően, haladéktalanul ismertetni a munkáltatóval.

12. § (1) A munkáltató a szolgálati találmány ismertetésének átvételét követő ésszerű időn belül köteles szabadalmi bejelentést tenni; köteles továbbá az általában elvárható gondossággal eljárni a szabadalom megszerzése érdekében.

(2) A munkáltató eltekinthet a szabadalmi bejelentés megtételétől, vagy a bejelentést visszavonhatja, ha a találmányt - annak elismerése mellett, hogy az az ismertetés átvételének időpontjában egyébként szabadalmazható lenne - titokban tartja, és üzleti titkot képező megoldásként hasznosítja. A munkáltató e döntéséről köteles tájékoztatni a feltalálót.

16. § (1) A találmány szolgálati vagy alkalmazotti jellegével, a titokban tartott találmány szabadalmazhatóságával, valamint a szolgálati vagy az alkalmazotti találmány feltalálóját megillető díjazással kapcsolatos viták bírósági útra tartoznak.

(2) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala mellett működő Iparjogvédelmi Szakértői Testület szakértői véleményt ad a titokban tartott találmány szabadalmazhatóságával, valamint a szolgálati vagy alkalmazotti találmány feltalálóját megillető díjazással kapcsolatos ügyben is.

26. § (1) Ha a szabadalomnak több szabadalmasa van, saját hányadával bármelyik szabadalmaztárs rendelkezhet. A szabadalmaztárs részesedési hányadára a többi szabadalmaztársat harmadik személlyel szemben elővásárlási jog illeti meg.

(2) A találmányt bármelyik szabadalmaztárs egyedül is hasznosíthatja, köteles azonban társainak, részesedési hányaduk arányában, megfelelő díjat fizetni.

(3) A szabadalmaztársak a találmány hasznosítására harmadik személy részére csak közösen adhatnak engedélyt. A hozzájárulást a polgári jog általános szabályai szerint a bíróság ítélete pótolhatja.

27. § (1) Hasznosítási szerződés (szabadalmi licencszerződés) alapján a szabadalmas engedélyt ad a találmány hasznosítására, a hasznosító pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

18. § (1) A szabadalmi oltalom a bejelentés közzétételével keletkezik, az oltalom hatálya visszahat a bejelentés napjára.

(2) A közzététellel keletkező oltalom ideiglenes. Véglegessé akkor válik, ha a bejelentő a találmányra szabadalmat kap.

38. § Az ideiglenes szabadalmi oltalom keletkezésére visszaható hatállyal megszűnik, ha

a) a szabadalmi bejelentést jogerősen elutasítják;

54. § (1) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a közzétett szabadalmi bejelentésekről és a szabadalmakról lajstromot vezet, amelybe ... be kell jegyezni a szabadalmi jogokkal kapcsolatos tényeket és körülményeket. ...

55. § (2) A szabadalmi oltalommal összefüggő jogok és tények tudomásulvétele, illetve bejegyzése ügyében - a szabadalmi eljárásokban bekövetkezett tények kivételével - a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala írásban előterjesztett kérelem alapján dönt, azzal, hogy az ügyfél adatainak változásáról más hatóságtól kapott értesítés nem tekinthető írásban előterjesztett kérelemnek. A kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló közokiratot vagy megfelelő bizonyítóerejű magánokiratot. Ha ugyanabban az ügyben olyan kérelmeket nyújtanak be, amelyek teljesítése kizárná egymást, a kérelmeket a beérkezésük sorrendjében kell elbírálni.

Az SZTNH által vezetett közhiteles nyilvántartás szerint a szakértői vizsgálat alapját képező szabadalmi bejelentés ideiglenes oltalom alatt áll.

Az idézett jogszabályi előírások és nyilvántartásba bejegyzett adatok alapján a D1 melléklet szerinti szabadalmi licencia szerződés tárgyát képező szabadalmi bejelentés egyéni bejelentés, amelynek feltalálói és egyben jogosultjai magánszemélyek 50-50% arányban. A találmány szolgálati- vagy alkalmazotti jellegére utaló adat nem szerepel a nyilvántartásban.

A D1 alatt becsatolt szabadalmi licencia szerződés 1. pontja szerint D. J. feltaláló és a licencadó B. Kft. megállapodást kötöttek a bejelentett találmány hasznosítási jogának a B. Kft.-re történő átruházásáról. Meg kell jegyezni, hogy a vonatkozó jogszabályok alapján a licenciamegállapodás csak abban az esetben köthető meg kizárólag az egyik feltalálóval, amennyiben a másik feltaláló jogosultsági hányadát előzetesen feltaláló társára átruházza, vagy arról feltaláló társa javára lemond. Ennek megtörténte utaló információ sem a szabadalmi lajstromban nem szerepel, sem egyéb forrásból nem áll a Szakértői Testület rendelkezésére. A hivatkozott licenciaszerződés preambuluma ugyan utal arra, hogy D. J. a licenciadó „alkalmazottja”, de a találmány szolgálati jellegére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, illetve a szerződés szövege kifejezetten rögzíti, hogy a találmányhoz fűződő jogok külön jogüggyellett kerültek átruházásra a B. Kft. részére.

A D1 melléklet szerinti szabadalmi licencia szerződés 1. pontjában szereplő műszaki ismertetés és rajz az Adóhatóság közlése szerint megtalálható a D. Kft. internetes honlapján.

A Szakértői Testület megállapította, hogy az információk feltöltése a nevezett honlapra pusztán a D. Kft. K+F+I (kutatás + fejlesztés + innováció) szolgáltatási tevékenységének részét képezi, nem áll összefüggésben az érintett találmánnyal kapcsolatos jogosultságokkal, ezért irreleváns a kirendelő végzésben feltett kérdések megválaszolása szempontjából.

A Szakértői Testület válasza a feltett kérdésekre

Az Adóhatóság 1.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

Kizárólag a szerződésben meghatározott információk alapján prototípus gyártásának nincs realitása.

Az Adóhatóság 2.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A találmány hasznosítási jogának megszerzésével know-how ismeretek nélkül a szerződés 3. pontjában foglaltaknak megfelelően a találmány műszaki megvalósításának nincs realitása.

Az Adóhatóság 3.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A találmány „újszerűségének” minősítése kívül esik a Szakértői Testület hatáskörén. A szabadalmi bejelentés tárgyát képező találmány újdonságának vizsgálata – a szabadalmazhatóság egyéb kritériumainak vizsgálatával együtt – a SZTNH kizárólagos feladat- és hatásköre. Erről a Szakértői Testület előzetesen nem jogosult nyilatkozni.

Az Adóhatóság 4.) és 5.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A találmány és a találmányhoz fűződő jogosultságok átruházhatók, forgalomképességük okán vagyoni értéket képviselhetnek. Ez a vagyoni („szellemi”) érték számos tényezőtől függ, alapvetően a piaci viszonyok határozhatják meg ennek összecszerúségét. Egy függőben lévő szabadalmi bejelentés esetében a találmányhoz fűződő jogok a függő jogi helyzet fennmaradásáig – azaz amíg van esély a szabadalmi oltalom megszerzésére – bírhatnak vagyoni értékkel. Amennyiben a szabadalmi bejelentés jogerősen elutasításra kerül, a kérelem tárgyát képező találmányhoz fűződő jogoknak vagyoni értéke gyakorlatilag nem lehet, hiszen a közzététellel a találmány bárki számára megismerhetővé vált, és az oltalmi igény elutasításával annak hasznosítására a kérelmező nem kapott kizárólagos jogot. A találmányhoz kapcsolódó és a szabadalmi bejelentésben nem említett know-how ugyanakkor ettől függetlenül bírhat vagyoni értékkel, de ez nem szerepelt a Szakértői Testületnek feltett kérdések között.

A Szakértői Testület álláspontjának indokolása

Az 1. és 2. kérdésekre adott válaszokat a kérdések és válaszok szoros összefüggése miatt a Szakértői Testület összevonva indokolja.

A D1 szabadalmi licencia szerződés 1. pontjában a találmány lényegét összefoglaló rövid ismertetés és rajz található, egyben hivatkozást tartalmaz a szabadalmi bejelentésre. A szabadalmi licencia szerződés 7. pontja, illetve annak módosítása értelmében a találmány birtokba adása (azaz a leírás, igénypontok, rajz és kivonat átadása) 2016. december 31. napjáig megtörténik (megtörtént). Ennek következtében a szabadalmi licencia szerződésbe foglalt rövid ismertetés és rajz, továbbá a szabadalmi bejelentés birtokba adott fenti mellékleteinek összessége képezi a Licencvevő rendelkezésére bocsátott műszaki információt.

Megjegyzendő, hogy a szabadalmi bejelentés közzétételét követően (2017. 08. 28. napjától) a közzétételi leírást, rajzot és kivonatot bárki korlátozás nélkül megtekintheti és azokról másolatot kérhet. A közzététellel a bejelentés napjára visszaható hatállyal ideiglenes oltalom keletkezik, amely a szabadalom engedélyezésével válik végleges oltalommá [Szt. 18. § (1), (2) bek.].

A szabadalmi licencia szerződés 1. pontja szerint „a szerződés tárgya nem terjed ki a szabadalommal összefüggő know-how ismeretekre, azokat igény esetén Licencadó külön szerződés alapján átadja Licencvevőnek”.

A rendelkezésre bocsátott műszaki információkból megállapítható a találmány szerinti tetőerőmű (kombinált napkollektor – napelem – tetőfedő panel) felépítése és a gyártására alkalmas technológiák megnevezése (hagyományos műanyagipari eljárások és/vagy precíziós műanyag fröccsöntés és/vagy 3D nyomtatás). További – a tetőerőmű konkrét megvalósításához nélkülözhetetlen – információkat azonban sem a szabadalmi licencia szerződés, sem a szabadalmi bejelentés mellékletei nem tartalmazznak. Ezek hiányában mind a prototípus legyártása, mind a találmány tárgyának gyártható formában történő műszaki megvalósítása csak részletes és speciális műszaki ismeretek (műanyagfeldolgozási-alakítási technológiák, optika, fény/villamosenergia átalakítók, stb.) birtokában, jelentős feltalálói tevékenység kifejtésével lenne lehetséges. Ezen ismeretek egyidejű rendelkezésre állásának valószínűsége rendkívül csekély, ezért a sikeres megvalósítás és gyárthatóság érdekében célszerűbb és gazdaságosabb a találmánnyal kapcsolatos know-how ismeretek átvétele.

A 3. kérdéssel kapcsolatban a Szakértői Testület megjegyzi, hogy az Szt. 44. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a szabadalom megadásával kapcsolatos ügyek az SZTNH kizárólagos hatáskörébe tartoznak. A szabadalmi bejelentési eljárás keretében vizsgálja meg az SZTNH, hogy a bejelentett találmány megfelel-e a szabadalmazhatósági kritériumoknak, többek között az újdonság követelményének.

Folyamatban lévő szabadalmi bejelentés tárgyát képező találmány újdonság követelményének való megfelelésével kapcsolatos állásfoglalásra tehát a Szakértői Testületnek nincs lehetősége. Felhívja azonban a figyelmet arra, hogy a közzététellel egyidejűleg nyilvánosságra került újdonságkutatási jelentés szerint léteznek a találmány újdonságát megkérdőjelező (X jelű) dokumentumok, amelyek hatással lehetnek a szabadalmi oltalom esetleges későbbi megadására. Ezek a dokumentumok a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálata során kerülnek elbírálásra. Ezt követően – illetve a szabadalmazhatóság egyéb kritériumainak vizsgálata után – kerül sor a szabadalmi oltalom megadására vagy a szabadalmi bejelentés elutasítására.

A 4. és 5. kérdésekre adott válaszában a Szakértői Testület megállapította, hogy a találmány vagyoni („szellemi”) értéket képvisel, valamint, hogy a szabadalmi licencia szerződés alapján értékesített jog a szabadalmi eljárás befejezéséig fennálló függő jogi helyzet időtartama alatt, illetve az eljárás befejezésével a szabadalom engedélyezése esetén képvisel értéket.

A szabadalmi bejelentésben foglalt megoldás feltalálása kétségtelenül szellemi tevékenység, amelynek vagyoni értéke a találmány hasznosítása révén érvényesíthető. A hasznosításnak többféle módja képzelhető el, amelyekre konkrét jogszabályi előírások vonatkoznak.

A találmány által képviselt szellemi érték érvényesítésének lehetősége különböző a találmány szabadalmazása, illetve a szabadalmi bejelentés elutasítása esetén.

Amennyiben a szabadalmi bejelentés megfelel valamennyi törvényes előírásnak és a találmány nincs kizárva a szabadalmi oltalomból, az SZTNH a találmányra szabadalmat ad. [Szt. 1 – 6. §]

A szabadalom engedélyezése esetén a szellemi érték érvényesítésével kapcsolatban az Szt. a következőket írja elő:

19. § (1) A szabadalmi oltalom alapján a szabadalom jogosultjának – a szabadalmasnak – kizárólagos joga van a találmány hasznosítására.

25. § (1) A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok – a feltaláló személyhez fűződő jogai kivételével – átszállhatnak, átruházhatók és megterhelhetők.

27. § (1) Hasznosítási szerződés (szabadalmi licencszerződés) alapján a szabadalmas engedélyt ad a találmány hasznosítására, a hasznosító pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

43/A. § (1) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadók

- a) a találmányhoz kapcsolódó és a szabadalmi oltalomból eredő jogok átszállására, átruházására, megterhelésére, a közös szabadalmi igényre és a közös szabadalmi oltalomra;
- b) a találmányi díj szerződésre;
- c) a hasznosítási szerződésre; valamint
- d) a szabadalmakkal összefüggő egyéb személyi és vagyoni viszonyokban.

A szabadalmi bejelentés vizsgálata folyamatban van, a szabadalom megadásával kapcsolatos eljárás lefolytatása az SZTNH kizárólagos hatáskörébe tartozik. A szabadalmi bejelentés jogosultjai 50-50 %-os arányban magánszemélyek; a szabadalom engedélyezése esetén ők ugyanilyen arányban lennének a találmány hasznosításának kizárólagos jogosultjai.

Amennyiben a szabadalmi bejelentés jogerős elutasítására kerül sor, akkor a közzététellel keletkező ideiglenes oltalom keletkezésére visszamenőleges hatállyal megszűnik /[Szt. 38. § a) pont], és a közzététellel nyilvánosságra kerülő leírás, igénypontok, rajz és kivonat információtartalma közkinccsé válik. vagyoni értéke gyakorlatilag nem lesz. A találmánnyal kapcsolatos know-how ismeretek azonban ebben az esetben is vagyoni értéket képvisel(het)nek és forgalomképesek lehetnek.

A know-how ismeretekre a szabadalmi bejelentés bejelentésének időpontját és a tárgy szerinti szabadalmi licenc szerződés megkötésének időpontját (2016. 06. 01.) tekintve az új Ptk. előírásai vonatkoznak:

2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)]

(1) Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető olyan tény,

tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek illetéktelenek által történő megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala a jogosult jogos pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekét sértené vagy veszélyeztetné, feltéve, hogy a titok megőrzésével kapcsolatban a vele jogszerűen rendelkező jogosultat felróhatóság nem terheli.

(2) Az üzleti titokkal azonos védelemben részesül az azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása (e törvény alkalmazásában: védett ismeret), ha a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértő módon szerzik meg, hasznosítják, közlik mással vagy hozzák nyilvánosságra. E védelemre nem lehet hivatkozni azzal szemben, aki a védett ismerethez vagy az azt lényegében helyettesítő hasonló ismerethez

a) a jogosulttól független fejlesztéssel vagy

b) jogszerűen megszerzett termék vagy jogszerűen igénybevett szolgáltatás vizsgálata és elemzése útján jutott hozzá.

(3) Az üzleti titok megsértésére nem lehet hivatkozni azzal szemben, aki az üzleti titkot vagy a védett ismeretet harmadik személytől kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen és ellenérték fejében szerezte meg.

A tárgy szerinti szabadalmi licenc szerződés 1. pontja nyitva hagyja a lehetőségét annak, hogy „szabadalommal összefüggő know-how ismereteket igény esetén Licencadó külön szerződés alapján átadja Licencvevőnek.” A know-how ismeretek esetleges átadására vonatkozó szerződésre az új Ptk. Hatodik könyv Második fejezetének szerződésekre vonatkozó előírásai érvényesek.

Tekintettel arra, hogy a Szakértői Testületnek know-how-ra vonatkozó dokumentáció, egyéb információ nem áll rendelkezésére, a know-how tárgyát képező ismeretanyag esetleges védelmével kapcsolatban nem áll módjában állást foglalni.

dr. Németh Gábor
az eljáró tanács elnöke

Goitein Miklós
az eljáró tanács előadó tagja

dr. Cserhátiné dr. Füzesi Krisztina
az eljáró tanács szavazó tagja